

**Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα έρευνας και εκπαίδευσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (2019-2020) με το οποίο συμπληρώνεται το “Ορίζοντας 2020 — Πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία”»**

[COM(2017) 698 final — 2017/0312 (NLE)]

(2018/C 237/06)

Εισηγητής: ο κ. **Jacques LEMERCIER**

|                               |                                                        |
|-------------------------------|--------------------------------------------------------|
| Αίτηση γνωμοδότησης           | Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 18.1.2018                          |
|                               | Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 10.1.2018             |
| Νομική βάση                   | Άρθρο 106α της Συνθήκης Ευρατόμ και άρθρο 304 της ΣΛΕΕ |
| Αρμόδιο τμήμα                 | Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση                  |
| Υιοθετήθηκε από το τμήμα      | 9.03.2018                                              |
| Υιοθετήθηκε από την ολομέλεια | 14.03.2018                                             |
| Σύνοδος ολομέλειας αριθ.      | 533                                                    |
| Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας     | 178/0/7                                                |
| (υπέρ/κατά/αποχές)            |                                                        |

## 1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1 Οι ερευνητικές δραστηριότητες του προγράμματος Ευρατόμ της περιόδου 2014-2018 μεταφέρονται στο πρόγραμμα Ευρατόμ της περιόδου 2019-2020. Έχει εξασφαλιστεί η πλήρης συνοχή του προγράμματος της περιόδου 2019-2020 με το προηγούμενο πρόγραμμα. Η πρόταση της Επιτροπής περιέχει πολύ λίγες τροποποιήσεις. Οι περισσότερες από αυτές αφορούν τον προϋπολογισμό και αποσκοπούν στη διασφάλιση της συνέπειας του προγράμματος.

1.2 Η ΕΟΚΕ σημειώνει τις τροποποιήσεις αυτές, λαμβάνοντας υπόψη τις προηγούμενες γνωμοδοτήσεις της επί του θέματος <sup>(1)</sup>.

1.3 Ο πρωταρχικός στόχος της χρηματοδοτούμενης από την Ευρατόμ έρευνας στον τομέα της σχάσης είναι η ενίσχυση της ασφάλειας των πυρηνικών τεχνολογιών. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι πρέπει να δοθεί η μέγιστη δυνατή προσοχή στις πτυχές που σχετίζονται με την πυρηνική ασφάλεια. Η μείωση και η αποθήκευση των μακρόβιων ραδιενεργών αποβλήτων, ο έλεγχος των σχάσιμων υλικών και η ακτινοπροστασία πρέπει επίσης να περιλαμβάνονται στις προτεραιότητες. Αυτοί οι ερευνητικοί άξονες πρέπει να είναι κοινοί στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Πυρηνικής Ενέργειας (ENEF) στο οποίο εκπροσωπείται η κοινωνία των πολιτών, μέρος της οποίας αποτελεί η ΕΟΚΕ.

1.4 Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει και επιβεβαιώνει την ουσία του μηνύματος που είχε εκφράσει στις προηγούμενες γνωμοδοτήσεις της, ότι δηλαδή «είναι αναγκαίο να διατηρηθεί και να βελτιωθεί το επίπεδο των διαθέσιμων γνώσεων σε ό,τι αφορά τη χρήση και τις συνέπειες της πυρηνικής τεχνολογίας. Το πρόγραμμα πλαίσιο E&A Ευρατόμ, αποφέρει συνεπώς σημαντική ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία μέσω της συντονιστικής του λειτουργίας, του συνδυασμού πόρων και της ένωσης κοινών προσπαθειών» <sup>(2)</sup>.

1.5 Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει επίσης την επιθυμία της η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξακολουθήσει να υποστηρίζει την ανάπτυξη ανανεώσιμων μη ορυκτών πηγών ενέργειας και να προβεί σε επανεξισορρόπηση του βάρους της πυρηνικής ενέργειας στο ενεργειακό μίγμα των κρατών.

1.6 Μετά από τα πολλαπλά συμβάντα στους ευρωπαϊκούς πυρηνικούς σταθμούς, είναι πλέον αποδεδειγμένο ότι η υπεργολαβία συνιστά παράγοντα ανασφάλειας για τη συντήρηση των αντιδραστήρων. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η υπεργολαβία πρέπει να είναι περιορισμένη και να διέπεται από αυστηρό νομικό πλαίσιο.

1.7 Η ΕΟΚΕ ζητεί να δοθεί ειδική προσοχή σε αυτά τα ζητήματα στο πλαίσιο του Brexit και της εκ των πραγμάτων αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από τη συνθήκη Ευρατόμ.

<sup>(1)</sup> EE C 34 της 2.2.2017, σ. 66· EE C 181 της 21.6.2012, σ. 111 και EE C 318 της 29.10.2011, σ. 127.

<sup>(2)</sup> EE C 181 της 21.6.2012, σ. 111 και EE C 318 της 29.10.2011, σ. 127.

## 2. Κύρια σημεία της ανακοίνωσης της Επιτροπής

2.1 Στόχος της πρότασης της Επιτροπής είναι να εγκριθεί νέος κανονισμός για την παράταση όλων των ερευνητικών δραστηριοτήτων που διεξάγονται βάσει του κανονισμού του Συμβουλίου (Ευρατόμ) αριθ. 1314/2013 σχετικά με το πρόγραμμα έρευνας και εκπαίδευσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (2014-2018) με το οποίο συμπληρώνεται το «Ορίζοντας 2020 — Πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία».

2.2 Η πρόταση σχετικά με το πρόγραμμα Ευρατόμ για την περίοδο 2019-2020 συμπληρώνει το πρόγραμμα-πλαίσιο «Ορίζοντας 2020». Καθορίζει τον προϋπολογισμό για άμεσες και έμμεσες δράσεις, ορίζει στόχους για την έρευνα και την ανάπτυξη (E&A) και προσδιορίζει μέσα στήριξης της E&A.

2.3 Σύμφωνα με το άρθρο 7 της Συνθήκης Ευρατόμ, το τρέχον πρόγραμμα Ευρατόμ (2014-2018) δεσμεύεται από πενταετές χρονικό πλαίσιο. Η πρόταση αποσκοπεί στη διασφάλιση της απρόσκοπτης συνέχισης του προγράμματος την περίοδο 2019-2020. Με την προσέγγιση αυτή θα διασφαλιστεί μεγαλύτερη συνεκτικότητα με το χρονοδιάγραμμα του προγράμματος-πλαισίου «Ορίζοντας 2020». Το στοιχείο αυτό αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία δεδομένου ότι τα προγράμματα «Ορίζοντας 2020» και Ευρατόμ επιδιώκουν αλληλοενισχυόμενους στόχους.

## 3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1 Η ΕΟΚΕ σημειώνει τα συμπεράσματα της Επιτροπής σχετικά με την ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος Ευρατόμ 2014-2018 και ειδικότερα το γεγονός ότι από τις αναλύσεις της Επιτροπής «δεν προέκυψε καθοριστικό εύρημα που να αμφισβητεί τη στρατηγική και τη μορφή του προγράμματος της περιόδου 2014-2018 ή που να απαιτεί την υποβολή πρότασης για αναθεώρηση του πεδίου εφαρμογής, των δραστηριοτήτων ή του τρόπου υλοποίησης του προγράμματος για την περίοδο 2019-2020».

3.2 Η ΕΟΚΕ σημειώνει επίσης ότι η δημόσια διαβούλευση που διενεργήθηκε την περίοδο μεταξύ Οκτωβρίου 2016 και Ιανουαρίου 2017 για να τροφοδοτήσει με στοιχεία την ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος Ευρατόμ της περιόδου 2014-2018 και την πρόταση για το πρόγραμμα Ευρατόμ της περιόδου 2019-2020 αποκάλυψε γενικά θετικές εκτιμήσεις: το 80 % των συμμετεχόντων συμφώνησε ή συμφώνησε απόλυτα ότι το πρόγραμμα ήταν πρόσφορο. Επιπλέον, οι συμμετέχοντες εκτίμησαν ιδιαίτερα τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν όσον αφορά την εκπαίδευση και την κατάρτιση, την έρευνα για τη διαχείριση των αποβλήτων, την ασφάλεια των υφιστάμενων αντιδραστήρων και την έρευνα στον τομέα της σύντηξης. Από την άλλη πλευρά, το πρόγραμμα δεν φαίνεται να είχε μοχλευτικό αποτέλεσμα για ιδιωτικές επενδύσεις.

3.3 Τέλος, η Επιτροπή αναλαμβάνει να διασφαλίσει ότι οι συστάσεις των διαφόρων ενδιαφερομένων θα ληφθούν υπόψη κατά την κατάρτιση του προγράμματος εργασίας του προγράμματος Ευρατόμ 2019-2020 ή στο πλαίσιο των συνήθων δραστηριοτήτων εποπτείας και διαχείρισης που ασκεί σχετικά με το πρόγραμμα Ευρατόμ, αλλά και ότι οι συστάσεις που αφορούν πιο μακροπρόθεσμες πτυχές θα εξετασθούν στην εκ των προτέρων εκτίμηση αντικτύπου για το επόμενο πρόγραμμα Ευρατόμ βάσει του νέου (μετά το 2020) πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

3.4 Η ΕΟΚΕ σημειώνει τα ανωτέρω και, λαμβάνοντας υπόψη τις προηγούμενες γνωμοδοτήσεις της επί του θέματος, υποστηρίζει την πρόταση της Επιτροπής.

3.5 Στο ίδιο πνεύμα με τις προηγούμενες γνωμοδοτήσεις της, η ΕΟΚΕ τονίζει ότι ο πρωταρχικός στόχος της χρηματοδοτούμενης από την Ευρατόμ έρευνας στον τομέα της σχάσης είναι η ενίσχυση της ασφάλειας των πυρηνικών τεχνολογιών. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι πρέπει να δοθεί η μέγιστη δυνατή προσοχή στις πτυχές που σχετίζονται με την πυρηνική ασφάλεια. Η μείωση και η αποθήκευση των μακρόβιων ραδιενεργών αποβλήτων, ο έλεγχος των σχάσιμων υλικών και η ακτινοπροστασία πρέπει επίσης να περιλαμβάνονται στις προτεραιότητες.

3.6 Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει για μία ακόμη φορά ότι «είναι αναγκαίο να διατηρηθεί και να βελτιωθεί το επίπεδο των διαθέσιμων γνώσεων σε ό,τι αφορά τη χρήση και τις συνέπειες της πυρηνικής τεχνολογίας. Το πρόγραμμα πλαίσιο E&A Ευρατόμ, αποφέρει συνεπώς σημαντική ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία μέσω της συντονιστικής του λειτουργίας, του συνδυασμού πόρων και της ένωσης κοινών προσπαθειών»<sup>(3)</sup>.

Βρυξέλλες 14 Μαρτίου 2018.

Ο Πρόεδρος  
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής  
Γιώργος ΝΤΑΣΗΣ

<sup>(3)</sup> EE C 181 της 21.6.2012, σ. 111 και EE C 318 της 29.10.2011, σ. 127.